

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА НОВИ ГРАД
НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКА УПРАВА
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРИВРЕДУ И ПОЉОПРИВРЕДУ

АНАЛИЗА ТЕКСТИЛНОГ СЕКТОРА У НОВОМ ГРАДУ

Нови Град, новембар 2018. година

УВОД

Индустрија текстила, коже и обуће је хетерогена дјелатност која обухвата различите производе, полупроизводе и материјале за даљу производњу, те обухвата сљедеће области:

- Производња текстилних предива и тканина
- Производња одијевних предмета, дораде и бојења крзна
- Производња коже и предмета од коже и обуће

Текстилна и индустрија одјеће заузимају важно мјесто у привреди БиХ с обзиром на дугогодишњу традицију, значајан број запослених и односа са европским и свјетским партнерима. Упркос динамичним изазовима свјетског тржишта, текстилна индустрија и даље опстаје.

Индустрија текстила и производа од текстила као значајан сегмент прерађивачког сектора радно је интензивна и ниско акумулативна грана индустрије. Запошљава претежно женску радну снагу и доприноси ублажавању проблема незапослености, иако су просјечне плате у овом сектору ниже у односу на остале прерађивачке гране индустрије. Производња је углавном базирана на лон пословима (услуга кројења, шивања, дораде, монтажа) за иностране partnere са врло малим учешћем производње властитих производа.

Текстилна индустрија је увозно зависна у смислу увоза репроматеријала који се углавном не производи у Републици Српској и Босни и Херцеговини. Ова грана привреде биљежи веома добре извозне резултате, иако доминантно мјесто заузима унутрашња дорада и обрада односно лон-послови.

Посебан проблем у БиХ представља непостојање базне производње (производње сировина и полупроизвода) због чега пословање домаћих фирми у цјелости зависи од партнера који су углавном из земаља ЕУ. Они обезбјеђују тржиште, материјал, прибор, моделе и све остало што је потребно за производњу.

Текстилни сектор је област која је најмање профитабилна и која у највећем дијелу чини само услуге кројења и шивања и нема властити производни програм. Неки од проблема са којима се сусрећу привредни субјекти су поуздано тржиште, обртни капитал, нелојално тржиште - велика понуда робе из Кине, двоструко царинење репроматеријала и готових производа (царине се плаћају приликом увоза репроматеријала и приликом извоза готових производа), недостатак школованог кадра, велики број боловања радница, неповољни кредити и сл.

Рјешавањем ових суштинских проблема који оптерећују и основно функционисање и одржавање производње отвара се простор за даљи развој и софистицирање активности попут улагања у маркетинг, дизајн, образовање, продор на нова тржишта са властитим брендovima, итд.

Основне предности ове индустријске гране су биле (и остале):

- Висок ниво квалитета производа и услуга,
- Квалификованост и ниски трошкови радне снаге,
- Географски положај који омогућује брзо реаговање на тржишне и друге захтјеве,
- Значајни производни капацитети територијално добро позиционирани,
- Производна традиција, индустријска култура и добар углед у свијету.

ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА

Табела бр. 1: Финансијски показатељи пословања у области производње текстила и текстилних производа у Новом Граду

Година	Број предузећа	Укупан приход	Просјечан број радника
2015	10	4.812.031,00 КМ	304
Учешће у прерађивачкој индустрији	20,83%	10,64%	49,51%
Учешће у укупном	6,66%	2,31%	19,25%

пословању			
2016	9	4.022.512,00 КМ	243
Учешће у прерађивачкој инд.	18,36%	9,95%	42,85%
Учешће у укупном пословању	6,12%	2,09%	15,92%
2017	10	4.542.028,00 КМ	253
Учешће у прерађивачкој инд.	20%	11,20%	41,75%
Учешће у укупном пословању	6,62%	2,31%	15,21%

Извор: АПИФ

Према подацима Агенције за посредничке, информатичке и финансијске послове (АПИФ) у 2017. години је било 10 привредних друштава са 253 радника и укупним приходом од 4.542.028,00 КМ. По броју запослених, учешће овог сектора у укупном броју запослених у привредним друштвима износио је 15,21%. По оствареном приходу, учешће овог сектора у укупном приходу износило је 2,31%.

Посматрајући по годинама, текстилни сектор у 2016. години биљежи пад прихода за 16,4% у односу на 2015. годину као и пад броја радника за 20,07%. У 2017. години текстилни сектор биљежи раст прихода за 12,91% у односу на 2016. годину и раст броја радника за 4,12%.

Овај сектор позитивно послује, али су његова стопа добити и поврат на имовину прилично ниски, а нешто више од трећине од укупне производње се пласира на страни тржиште. Овдје се углавном ради о тзв „лон“ пословима, гдје се у суштини само изнајмљује радна снага.

Табела бр.2.: Преглед оствареног прихода привредних друштава из области производње текстила и текстилних производа у Новом Граду

Р. бр.	Назив привр. субјекта	Област дјелатности	Укупан приход 2015. г.	Укупан приход 2016. г.	Укупан приход 2017. г.
1.	„LD-CORD“ д.о.о.	Производња одјеће	134.969	133.047	122.159
2.	„JELENA-S“ д.о.о.	Производња одјеће	658.442	526.320	581.665
3.	„SANA-ELVIS“ а.д.	Производња одјеће	1.542.114	1.576.991	1.700.254
4.	„СТОЈАКОВИЋ“ д.о.о.	Производња текстила	199.479	231.177	234.726
5.	„KORS-3000“ д.о.о.	Производња текстила	505.110	289.729	387.289
6.	„PADRINO-BP“ д.о.о.	Производња одјеће	200.827,00	350.321	457.217
7.	„ЂУРИЋ ТЕКСТИЛ“ д.о.о.	Производња одјеће	154.990,00	158.853	108.508
8.	„КИКА-КК“ д.о.о.	Производња одјеће	822.219	656.519	836.535
9.	„COLORTEX“ д.о.о.	Производња одјеће	502.079	-	-
10.	„FIBES“ д.о.о.	Производња одјеће	91.802	99.555	113.675
11.	„VASTIL“ д.о.о.	Производња одјеће	-	-	0
УКУПНО ТЕКСТИЛНИ СЕКТОР			4.812.031	4.022.512	4.542.028
УКУПНО ПЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА			45.199.083	40.423.163	40.549.531
УКУПНО			208.218.882	192.454.192	195.862.131

Извор: АПИФ

Из табеле 2. се може примјетити да је један привредни субјекти из ове области, и то „COLORTEX“ д.о.о. престао са радом у току 2016. г. и у том можемо да тражимо узрок пада броја радника и смањења укупног прихода у овој области.

У дјелатности производње текстила и текстилних производа најзначајнија привредна друштва су А.Д. "САНА-ЕЛВИС", "КИКА-КК" д.о.о, Д.О.О. "ЈЕЛЕНА-С" и „ПАДРИНО-БП“ д.о.о. Ова привредна друштва са 3.575.671,00 КМ учествују са 78,7% у укупном приходу текстилне индустрије.

Табела бр. 3.: Преглед просјечног броја запослених привредних друштава из области производње текстила и текстилних производа у Новом Граду

Р. Бр.	Назив привр. Субјекта	Област дјелатности	Просјечан број запослених 2015. г.	Просјечан број запослених 2016. г.	Просјечан број запослених 2017. г.
1.	„LD-CORD“ д.о.о.	Произ. одјеће	9	8	6
2.	„JELENA-S“ д.о.о.	Произ. одјеће	72	56	51
3.	„SANA-ELVIS“ а.д.	Произ. одјеће	109	109	112
4.	„STOJAKOVIĆ“ д.о.о.	Произ. текстила	1	3	2
5.	„KORS-3000“ д.о.о.	Произ. текстила	39	34	33
6.	„PADRINO-BP“ д.о.о.	Произ. одјеће	3	19	34
7.	„ĐURIĆ TEKSTIL“ д.о.о.	Произ. одјеће	8	8	8
8.	„КИКА-КК“ д.о.о.	Произ. одјеће	2	2	2
9.	„COLORTEX“ д.о.о.	Произ. одјеће	57	-	-
10.	„FIBES“ д.о.о.	Произ. одјеће	4	4	4
11.	„VASTIL“ д.о.о.	Произ. одјеће	-	-	1
УКУПНО ТЕКСТИЛНИ СЕКТОР			304	243	253
УКУПНО ПЕРАЋИВАЧКА ИНДУСТРИЈА			614	567	606
УКУПНО			1.579	1.526	1.663

Извор: АПИФ

ПОСЛОВАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИКА ИЗ ОБЛАСТИ ПРОИЗВОДЊЕ ТЕКСТИЛА И ТЕКСТИЛНИХ ПРОИЗВОДА

Према подацима из Регистра предузетника Одјељења за привреду и пољопривреду Општинске управе општине Нови Град, на подручју општине Нови Град на дан 31.12.2017. године било је регистровано укупно 7 кројачких радњи.

Табела бр.4: Преглед броја самосталних предузетника по годинама

ПОДРУЧЈЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	2015. г.	2016. г.	2017. г.
Предузетници - кројачке радње	6	8	7
Предузетници - пераћивачка индустрија	56	51	46
ПРЕДУЗЕТНИЦИ - УКУПНО	455	443	447

Извор: Одјељење за привреду и пољопривреду

Табела бр.5: Преглед самосталних предузетника из области производње текстила и текстилних производа

Р.бр.	НАЗИВ ПРЕДУЗЕТНИКА	НАЗИВ ПРЕТЕЖНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ
1.	Занатско производна, услужна и трговинаска радња "ELEGANT" Јелка Бундало с.п. Нови Град	Производња остале спољашње одјеће
2.	"В i В" Чавић (Драган) Бранислава с.п.	Производња остале спољашње одјеће
3.	Занатско производна радња "ТК FASHION" Бошко Томић с.п., Нови Град	Производња остале спољашње одјеће
4.	Занатско производна радња "SAN" Милорад Црнобрња с.п. Нови Град	Производња остале спољашње одјеће
5.	Кројачка радња "ММ" Нада Маран с.п. Нови Град	Производња остале спољашње одјеће
6.	Кројачка радња "PLAVTEX", Бојана Катушић с.п. Нови Град	Производња рубља
7.	Кројачка дјелатност "Z.U.S", Ерсан Абдулахи с.п. Нови Град	Производња готових текстилних производа, осим одјеће

Извор: Одјељење за привреду и пољопривреду

СПОЉНОТРГОВИНСКА РАЗМЈЕНА

Према подацима Вањскотрговинске коморе БиХ, учешће укупног увоза текстила и текстилних производа, обуће, шешира и сл. у односу на укупан увоз општине Нови Град у 2017. години износио је 11,79%. Учешће укупног извоза текстила и текстилних производа, обуће, шешира и сл. у односу на укупан остварени извоз општине Нови Град у 2017. години износио је 42,86%.

Табела бр.6: Преглед спољнотрговинске размјене текстила и производа од текстила, обуће, шешира и сл.

СЕКТОРИ	Извоз	Извоз	Извоз	Увоз	Увоз	Увоз
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Текстил и произ. од текстила	7.956.466	7.313.161	9.892.552	5.239.656	5.028.661	7.333.094
Обућа, шешири, капе и остале покривке за главу	26.114	15.780	133.509	116	117.755	148
УКУПНО	7.982.580	7.328.941	10.026.061	5.239.772	5.146.416	7.333.242
УКУПНО остварена спољнотрговинска размјена	18.628.783	17.345.427	23.390.269	75.762.136	58.418.160	62.178.877
Учешће %	42,85	42,25	42,86	6,91	8,80	11,79

Извор: Вањскотрговинска комора БиХ

Посматрајући по годинама, текстилни сектор у 2016. години биљежи пад извоза за 8,18% у односу на 2015. годину као и пад увоза за 1,78%. У 2017. години текстилни сектор биљежи раст извоза за 36,80% у односу на 2016. годину и раст увоза за 42,49%.

Најзначајнији извозни производи у 2017. години били су: одјећа и прибор за одјећу- плетени или хеклани производи (7.153.450,00 КМ) и одјећа и прибор за одјећу- осим плетених или хекланих производа (2.619.203,00 КМ) и др. Партнери у извозу били су: Италија, Њемачка, Словенија и Хрватска.

Најзначајнији увозни производи у 2017. години били су: плетени или кукичани материјали (2.605.678,00 КМ), одјећа и прибор за одјећу- плетени или хеклани производи (2.016.381,00 КМ), специјалне тканине, текстилни производи добивени тафтинг потупком и сл. (924.028,00 КМ), вјештачка или синтетичка влакна(618.791,00 КМ) и др. Најзначајније земље партнери у увозу су: Њемачка, Италија, Словенија и Хрватска.

ПОДАЦИ О НЕЗАПОСЛЕНОСТИ

Према подацима Завода за запошљавање Републике Српске од 31.12.2017. године, на евиденцији је било укупно 52 активно незапослених лица текстилне струке. На евиденцији активно незапослених је 50 лица текстилне струке КВ и ССС и два лица са вишом стручном спремом.

На евиденцији ЗЗРС- Биро Нови Град има и значајан број пасивно незапослених лица текстилне струке, који се воде на евиденцији ради остваривања других права, а прије свега права на здравствено осигурање.

Током 2017. године, са евиденције ЗЗРС- Биро Нови Град брисано је 25 активно незапослених лица ове струке ради запослења.

Табела бр. 7.: Преглед броја активно незапослених текстилне струке и укупно запослених у 2017. години

ЗАНИМАЊЕ	СТАЊЕ АКТИВНЕ ПОНУДЕ НА ДАН 31.12.2017. Г.	ЗАПОСЛЕНО У 2017. Г.
Текстилна- НСС	0	0
Текстилна- КВ	32	21
Текстилна- ССС	18	4
Текстилна- ВКВ	0	0
Текстилна- ВШС	2	0
Текстилна- ВСС	0	0
Текстилна- УКУПНО	52	25
УКУПНО НЕЗАПОСЛЕНИХ	2.327	806

Извор: ЗЗРС

Стратегија даљњег развоја ове индустријске гране је у преласку са послова дораде, односно „лон“ послова за иностране партнере, на развој властитих брендова и колекција са препознатљивим робним маркама, покретање базе и индустрије пратећих материјала, те остварење што веће конкурентности како на домаћем тако и на захтјевном иностраном тржишту.

Најновији трендови у развоју индустрија у Европској унији, па тако и у овој бранши, крећу се према развоју производних процеса, побољшању квалитета производа и заштите околиша у различитим процесима, али и у финалним производима.

У области текстилног сектора најзначајније привредно друштво по укупно оствареном приходу и броју радника је привредно друштво „Сана-Елвис“ а.д. Нови Град. Ово привредно друштво има вишедеценијско пословно искуство у текстилној индустрији. Нови успон предузећа почиње 2001. године, а након извршене приватизације почело је освајање нових тржишта и развој нових производа.

Производи овог привредног друштва продају се у свим већим робним кућама на подручју Босне и Херцеговине и дијелу тржишта Србије. Успјешна приватизација предузећа је извршена 2005. године. Већински пакет акција су откупили радници и руководство предузећа, а удио у власништву имају пензиони фонд у износу 7,9% и фонд за реституцију у износу 3,9%. Предузеће је до 1991. године пословало у саставу холдинга "Сана" Нови Град, запошљавало око 3000 радника, те своје капацитете пласирало на тржиште тадашње Југославије и Европе.

Застој у развоју, од 1991. године до 2001. године, је утицао на пад производње и смањење броја запослених. Застој у производњи је искориштен за анализе свјетског тржишта и припреме за нови пословни успон. Поновни успон почиње 2001. године. Производња је покренута са 85 запослених радника, уз стално проширење понуде и освајање нових тржишта. Са повећањем производње стварају се услови за запошљавање нових радника. Предузеће „Сана-Елвис“ је подијељено на четири организационе јединице и организовано према савременим стандардима за текстилну индустрију.

Савремена организација предузећа и модерна технологија омогућавају ефикасно обављање дјелатности предузећа. Понуда предузећа обухвата производњу и промет текстилних производа, дизајнерске услуге, услужне дјелатности за иностране партнере, као и понуду нових производа.

Пословна оријентација на задовољног купца је важан дио вишедеценијске пословне традиције. Нови производи су савремен начин прилагођавања честим промјенама у модној индустрији. Сви производи се израђују од материјала доказаног квалитета, на савременим машинама.

Основна дјелатност предузећа „Сана-Елвис“ А.Д. је прерада текстила и производња квалитетне и савремене одјеће за све генерације. Предузеће своје услужне дјелатности изводи на основу наруџбе купаца, који су претежно са подручја Њемачке, Италије и других европских земаља. За стране купце се пружају различите услуге, нарочито шивење. Поред услужних дјелатности предузеће има богату понуду производа из властитог производног програма.

Предузеће је претежно усмјерено на извоз и пословање са страним партнерима, чиме се упошљава 70% капацитета. Поред оријентације на извоз значајни напори се усмјеравају на развој властите производње и израду властитог производног програма. Властита производња оригиналних одијевних предмета упошљава 30% капацитета предузећа.

Пословни циљеви су усмјерени на повећање властите производње и излазак на страна тржишта са властитим производима. У понуди предузећа се налази широк асортиман производа за све генерације:

- Модно рубље – мушко, женско и дјечије;
- Спаваћи програм – мушки, женски и дјечији;
- Мајице – мушке, женске и дјечије су прилагођене потребама и различитим годишњим добима.

Властити производи су намијењени пробирљивим купцима. Модни трендови се уважавају уз очување стилских особености и препознатљивог квалитета производа.

Предузеће „Сана-Елвис“ посједује властите машине и алате за обављање дјелатности у текстилној индустрији. Савремена технологија омогућава производњу, паковање и доставу, Машины су таквог квалитета да се могу испоштовати сви стандарди у текстилној индустрији и постићи изузетно висок квалитет производа.

Пословни циљеви предузећа су засновани на даљем развоју властите производње.

Адреса: Сводна бб, 79 229 Нови Град

Телефони: 052-776-226; Централа: 052-776-740; Директор: 065-674-459

Веб адреса: www.sana-elvis.com

Емаил адреса: info@sana-elvis.com

sanelvis@teol.net

КОНТАКТИ ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКТА ИЗ ОБЛАСТИ ПРОИЗВОДЊЕ ТЕКСТИЛА И ТЕКСТИЛНИХ ПРОИЗВОДА

Табела бр. 8.: Преглед привредних друштава из области производње текстила и текстилних производа

Р. бр.	Назив привр. субјекта	Контакт особа	Број телефона	Е-маил адреса	Веб адреса
1.	„LD-CORD“ д.о.о.	Петар Личина	052/751-945	-	-
2.	„JELENA-S“ д.о.о.	Нада Бабић Јелена Бабић	052/720-180 065/689-876	jelena-09@teol.net	-
3.	„SANA-ELVIS“ а.д.	Мира Лазић	052/776-226 065/674-459	info@san-elvis.com	www.sana-elvis.com
4.	„STOJAKOVIĆ“ д.о.о.	Љубомир Стојаковић	052/753-325	stojakovicdoo@poen.net	-
5.	„KORS-3000“ д.о.о.	Мирко Пилиповић	052/775-446 065/874-365	kors3000@gmail.com	-
6.	„PADRINO-BP“ д.о.о.	Бојан Плавшић	052/751-014 065/516-635	padrino.ng@gmail.com	-
7.	„ЂURIC TEKSTIL“ д.о.о.	Милан Ђурић	052/751-161	djurictekstil@teol.net	-
8.	„KIKА-KK“ д.о.о.	Кристина Калинић	065/910-011	-	-
9.	„COLORTEX“ д.о.о.	Cristian Morellato	065/827-622	-	-
10.	„FIBES“ д.о.о.	Зоран Бурсаћ	065/663-655	-	-
11.	„VASTIL“ д.о.о.	Vasco Fagari Мирослав Станковић	065/938-497	-	-

Извор: АПИФ

Табела бр.9: Преглед самосталних предузетника из области произвође текстила и текстилних производа

Р.бр.	НАЗИВ ПРЕДУЗЕТНИКА	Контакт особа	Број телефона
1.	Занатско производна, услужна и трговинаска радња "ELEGANT" Јелка Бундало с.п. Нови Град	Јелка Бундало	065/589-955
2.	"В i В" Чавић (Драган) Бранислава с.п.	Бранислава Чавић	065/589-960
3.	Занатско производна радња "ТК FASHION" Бошко Томић с.п., Нови Град	Бошко Томић	052/751-557 065/827-622
4.	Занатско производна радња "SAN" Милорад Црнобрња с.п. Нови Град	Милорад Црнобрња	
5.	Кројачка радња "ММ" Нада Маран с.п. Нови Град	Нада Маран	052/752-355
6.	Кројачка радња "PLAVTEX", Бојана Катушић с.п. Нови Град	Бојана Катушић	065/269-323
7.	Кројачка дјелатност "Z.U.S", Ерсан Абдулахи с.п. Нови Град	Ерсан Абдулахи	066/499-503

Извор: Одјељење за привреду и пољопривреду